

אני והקבוצה

תורנויות למה?

אחד הנושאים המעסיקים אותנו- אנשי הצוות והילדים בפנימייה הוא נושא התורנויות.

זהו נושא טעון רגשות, שליליים בעיקר, ולכן רצוי להעלות אותו, לדבר על הקיים, על החשיבות, על מנת שהילדים יצאו בהרגשה שהעניין איננו שרירותי כלל וכלל, אלא מחויב המציאות.

חלק מחובות הילדים בפנימייה, ליטול חלק בעבודות היומיומיות השוטפות על מנת לאפשר תפקוד יעיל ותקין של הפנימייה.

התחומים הם:

חדר אוכל:

עריכה, איסוף כלים, שטיפת כלים וכו'....

חצר:

נקיון כללי, אסוף פחי אשפה וכו'....

מכבסה:

הורדת בגדים, תורנות כביסה וכו'....

תורנות חולים:

הבאת אוכל לחולים.

אולם:

נקיון וסידור המקלחת, נקיון אשפה וכו'....

מעורבות הילדים בתורנויות המוטלות עליהם הן מסיבות חינוכיות בעיקר. חשוב שהילדים יחושו שייכים. שייכות למקום חשים כשנוטלים חלק פעיל בהתרחשויות במקום.

אכפתיות מקנים על ידי מעורבות אמיתית ונטילת חלק פעיל- וזה חלק מתפקיד התורנויות.

חשוב להסביר לילדים שהצבתם בתורנויות שונות מפתחת כישורים נוספים שהם חשובים לפתוח האישיות שלהם: עמידה בלוח זמנים, פיתוח אחריות, עזרה לחבר, עבודת צוות וכו'....

זאת ועוד, בתקופה כה קשה במדינה- במיוחד מבחינה כלכלית יש מקום לעמוד על הצורך שבהידוק החגורה.
המצוקה הכלכלית המשפיעה על רוב בתי האב בישראל, לא פוסחת גם על הפנימיות. כדי להמשיך ולהתקיים אנו חייבים לחפש דרך להתייעלות ולחסכון.
אחד התחומים בו ניתן לחסוך בפנימייה הוא בכוח האדם של עובדי השירותים. הילדים בהחלט יכולים להשתלב בעבודות השירותים שהפנימייה מספקת, כמובן תוך התחשבות בסוג העבודה, בגיל הילדים וביכולתם.
חשוב שהילדים יבינו שהצורך בימים אלו בחיסכון הוא צו השעה.

המדריך ינתב כך את השיחה שהילדים יבינו שלמרות אי הנוחות במילוי התורנויות- מטרתן היא חיובית בעיקרה.

למדריך, במסגרת נושא זה אנו מציעים פעילות בה הילדים נוטלים חלק פעיל. הפעילות מתחלקת ל- 2 חלקים. אפשר להעבירה בערב אחד, או לחלק את הפעילות לשני ערבים נפרדים.

מטרות:

1. להגיע עם הילדים להבנה בדבר הצורך לשלבם בתורנויות בפנימייה.
2. הבנה בדבר הכישורים הנרכשים במהלך העבודה.
3. מעורבות הילדים בהחלטות כיצד לשלבם ביעילות בתורנויות השונות.

חלק א'

הצגת הנושא ודיון.

אביזרי עזר:

- * דף ובו טיעונים בעד ונגד תורנויות בפנימייה. (נספח 1)
- * כלי כתיבה.

מהלך הפעילות:

1. המדריך יחלק את הדפים לילדים. על גבי הדף רשומים טיעונים שונים:
מדוע התורנויות חשובות...
מה מפריע לי בתורנויות...

2. כל ילד יבחר מתוך הרשימה 2-3 טיעונים המחייבים תורנות ו- 2-3 טיעונים המציינים מה מפריע לו (במקום מיוחד המיועד לכך על גבי הדף) במידה וישנם טיעונים שאינם נמצאים בדף שלפניו, יוסיף מדבריו לרשימה.
3. לאחר מכן יעבור המדריך עם הילדים לשלב הדיון.
המדריך יבקש מהחניכים שיצינו מה הם הקשיים שלהם במילוי התורנויות- מבלי לבטל את הקשיים.
4. לאחר מכן יעברו לדון בחשיבות העניין.
גם אם הילדים לא יסכימו בכל הדברים, חשוב לפחות שבתום הדיון יצאו בהרגשה שהם פרקו את התחושות השליליות שלהם בנושא ויכירו בחשיבות שילובם בעבודות הפנימיה.
גם אם לא יגשו בשמחה לעבודה, לפחות ידעו ששילובם לא נעשה מתוך שרירות אלא מתוך שיקולים חינוכיים.

חלק ב'

אביזרי עזר:

- * בריסטול ומכשיר כתיבה.
- * כרטיסיות רבות עליהן רשומים סוגים שונים של תורנויות. (נספח 2)

מהלך הפעילות:

1. המדריך יחלק את קבוצת האם למספר תתי קבוצות בנות 4 חניכים.
2. כל קבוצה תקבל ערימה של כרטיסיות.
על כל כרטיסיה רשומה תורנות אחת.
כל ילד יבחר מספר תורנויות שהיה מוכן למלא .
שימו לב!
על המדריך לדאוג כי על גבי הכרטיסיות יופיעו תורנויות חוזרות על עצמן מספר פעמים על מנת שכמה ילדים יוכלו לבחור באותה תורנות.
לאחר מכן ירכז המדריך על גבי בריסטול את התורנויות שיש לבצען, אך אף אחד לא בחר בהן.
בדיון, חשוב להסתמך על הפעילות הקודמת, בה נידון ביחד נושא התורנויות. חשוב מאוד להקשיב להצעותיהם של הילדים ולבדוק האם יש אפשרות ליישם הצעותיהם או חלק מהם.
יתכן שהילדים יציעו לערוך סבב בין קבוצות או בין ילדים, או יציעו לבקש מתנדבים ועוד ועוד...

במידה והצעתם טובה, חשוב ליישמה כדי שהילדים ירגישו שאכן דעתם חשובה ומתייחסים אליהם בכבוד ובהערכה.
יש להקדיש מקום מרכזי בדיון לנושא ה"אחריות" ולכן חשוב להדגיש לילדים שגם אם הפתרון המוצע אינו לרוחו של ילד זה או אחר הוא צריך להתחייב לקבל את ההצעה ולמלא אחר המוטל עליו.

לסיום הפעילות-

אפשר להקריא ספור שבמרכזו " העבודה- כערך" (ניתן להשיג במרכזיה את הספר : "סיפורים בנושא עבודה" זהו עיבוד חינוכי טיפולי של סיפורים, משלים ואגדות בנושא)

תורנויות למה?

הוראות:

בתחתית הדף כתובים היגדים המתייחסים לחשיבות, ולקשיים שבמילוי נושא התורנויות בפנימייה.

עליכם לעיין היטב ברשימה ולציין:

1. כ- 3 היגדים התומכים במילוי התורנות.
2. כ- 3 היגדים המסבירים את הקושי שבמילוי התורנות.
3. במידה וישנם נימוקים נוספים שאינם מופיעים בדף והנכם רוצים להוסיף חשוב לציין אותם.

מה מפריע לי?	זה חשוב מאוד....
_____ .1	_____ .1
_____ .2	_____ .2
_____ .3	_____ .3
_____ .4	_____ .4

בקבוצה צריך להתחלק בעבודה	כדי לעזור לעובדים ולחברים	כך אני עוזר לשמור על רכוש הפנימייה
ילדים בכלל לא צריכים לעבוד!	אכפת לי ממה שקורה בפנימייה שלי!	גם בבית אין תורנויות!
זה נותן סיפוק והרגשה טובה!	חשוב שנפתח תחושת אחריות!	למה לא מעסיקים עובדים בשכר?
יש תורנויות קשות ויש קלות!	אני אוהב לעבוד ולעזור!	כדי לחסוך בכוח אדם מבחוץ (חיסכון כספי חשוב)
העבודות משעממות ומרגיזות!	חבל לי על זמני הפרטי!	אנחנו - עובדים והמדריכים - לא!
לפעמים אני מפסיד חלק של פעולה	העבודות קשות מדי!	חשוב שהיחיד יתרום לקבוצה!
כדי להרגיש שייך למקום	אני שונא להתלכלך!	חשוב שנתחנך לעבוד

<p>סידור חדר אוכל צהרים:</p> <p>תורני טורים</p>	<p>שטיפת כלים- צהרים</p>	<p>סידור חדר אוכל בבוקר</p>
<p>סידור חדר אוכל ערב:</p> <p>עוזר טבח</p>	<p>סידור חדר אוכל ערב:</p> <p>תורני טורים</p>	<p>סידור חדר אוכל צהרים:</p> <p>עוזר טבח</p>
<p>שטיפת כלים- ערב</p>	<p>הבאת אוכל למשפחתונים</p>	<p>עריכת שולחן בוקר</p>
<p>ניקיון וסידור אולם</p>	<p>ניקיון גגות</p>	<p>ניקיון שטח</p>
<p>סדור וניקיון מטבחון</p>	<p>תורנות אוכל לחולים</p>	<p>הורדת כביסה</p>

ניקיון אשפה באולם	תורנות כביסה	ניקיון וסידור מקלחת
טאטוא שבילים	ניקיון דשא	פחים גדולים

ארוע - תורנות למה?

"מה קורה פה?" - שאל בכעס חיים, רכז ההדרכה- "מה הבלאגן הזה? למה כל כך הרבה ילדים מסתובבים עם אוכל וכלים ביד? היכן התורנים? ש-ק-ט בבקשה!!!!!" השקט לא הושג וההמולה בחדר האוכל היתה גדולה. ניסים, מנהל המטבח יצא כולו אדום מכעס: "אני מפסיק את חלוקת האוכל! מה זה פה? כל אחד נכנס. זה לוקח לחם, השני מרגרינה, השלישי מבקש סכו"ם והרביעי כבר הספיק לשבור שלוש צלחות. אני סוגר את המטבח עד שיגיעו התורנים." "חיים! ח-י-ים!..." צעק לעבר רכז ההדרכה אחד הילדים- "אין מספיק לחם וממרחים להכין סנדוויצ'ים לבית הספר, אז מה אני אוכל בארוחת עשר?" חיים שלח את אחד הילדים לקרוא לתורנים. שניים מהם ירדו והשאר לא. עוד לפני שהספיק לשאול אותם, צעק רמי, אחד התורנים: "אני לא פראיר! נמאס לי כבר מהתורנויות האלה. אני שונא לערוך את כל השולחנות. אין לי כוח לקום כל בוקר ולערוך את השולחנות בבוקר. אני לא סובל את העבודות האלה... אני לא עורך יותר. וזהו!"

חיים עוד לא הספיק לענות וחגי התורן השני הוסיף:
"אני גם בבית אף פעם לא ערכתי. אני רוצה להיות רק תורן בחצר. למה אי אפשר לסדר את זה? למה תמיד מכריחים אותי? חוץ מזה ניר הבטיח שהוא יחליף אותי היום ואחר כך הוא התחרט זו בעיה שלו, ולא שלי. אני חוזר לישון וזהו!"
רמי וחגי הסתובבו, ופנו לעבר היציאה מחדר האוכל.
חיים, רכז ההדרכה קרא לעברים: "יחכו לי בבקשה ליד המשרד שלי! שלי ואריה תמלאו כעת את התורנות במקומם...
חיים יצא מחדר האוכל לעבר שני הילדים שהמתינו לו ליד משרדו....

נקודות לדיון:

1. חשוב לחזור ולבדוק מהם הטיעונים של שני התורנים. מדוע הם מסרבים למלא את התורנות?
2. מה דעתכם על הטיעונים? האם הם הגיוניים? האם התורנים צודקים?
3. מה לפי דעתכם- ניסים, מנהל המטבח, היה צריך לעשות? מה אתם הייתם עושים לו הייתם במקומו?
4. מה הייתם אתם חשים אילו הייתם מגיעים לחדר אוכל לא מאורגן? כיצד אתם הייתם מגיבים?
5. מה לפי דעתכם חיים, רכז ההדרכה הרגיש? מהן אפשרויות התגובה שלו? כיצד אתם הייתם מגיבים אלו הייתם בתפקיד?
6. האם נתקלים במצבים כאלו בפנימייה שלנו?